

OBSAH:

(Čísla se vztahují k číslům při odstavcích.)

ÚVOD.

Naléhavá nutnost řešiti dělnickou otázku. Bolestné rysy této otázky: Příčiny jejího vzniku. Její důležitost. Zájem církve o ni. Její svízelnost (1). — Smutné postavení dělníka volá po pomoci (2).

A) SOCIALISM DĚLNICKÉ OTÁZKY NEROZŘEŠÍ.

NÁVRH SOCIALISMU: ZRUŠITI SOUKR. VLASTNICTVÍ (3).
PROČ JE ŘEŠENÍ SOCIALISMU NEPŘIJATELNÉ.

Dělnictvu by se jím nepomohlo, nýbrž ještě uškodilo (4).
Bylo by nespravedlivé k jednotlivcům: Právo vlastnit je důsledkem přirozenosti člověka, obdařené rozumem. Člověk je měl hned již před vznikem státu (5, 6). Země byla sice dána všem lidem, nikoli však každému v témž smyslu (7). Právo vlastnické uznáváno praksí národů, zákonodárstvím států, zákony Božími (8).

Bylo by nespravedlivé k rodině: Právo vlastnické v souvislosti s přirozeným právem člověka založiti rodinu (9). Rodičům soukromé vlastnictví umožňuje lépe se postarati o dítky. Stát nesmí tohoto práva rodičů rušiti (10). Stát nemá vůči rodině práva neomezená (11).

Socialism by rozvrátil společenský řád.

ZÁVĚR:

řešení dělnické otázky možno jen na základě soukromého vlastnictví (12).

B) SPRÁVNÁ CESTA K ŘEŠENÍ DĚLNICKÉ OTÁZKY.

I. ÚLOHA CÍRKVE.

CÍRKEV ČINITELEM KOMPETENTNÍM A NENAHRADITELNÝM PŘI TOMTO ŘEŠENÍ (13).

Podává zdravé sociální principy. Neoddává se ilusím, bere život realisticky: úplná rovnost lidí je nemožná; údělem člověka zůstane práce obtížná; rájem bez starostí život nebude nikdy (14). — Třídní boj je nauka nepřirozená a zhoubná (15).

Křesťanská spravedlnost vůdčí zásadou při řešení. Církev žádá, aby se věrně plnily převzaté povinnosti: povinnosti dělníků; povinnosti zaměstnavatelů (16); hlavně pak ať zaměstnavatel platí spravedlivou mzdu (17).

Důležitost víry v nadpřirozený cíl při řešení dělnické otázky. Tato víra jediná dovede vnést plné světlo do této otázky (18). Používání majetku ve světle zjevení (19). Chudoba a práce ve světle zjevení (20). Bratrská láska mezi zaměstnavateli a dělníky — důsledkem této víry (21).

Církev zasahuje do dělnické otázky svou činností. Vede lidi k mravnosti — bez pevné mravnosti je všechna sociálně-reformní práce marna; doklad z dějin (22). Hmotný blahobyt bývá přirozeným důsledkem zachovávání příkazů Božích (23). Charitativní činnost církve. Řeholní řády dobročinné. Stát nemůže plně nahraditi sociální činnost církve (24).

II. ÚLOHA STÁTU.

KOMPETENCE STÁTU V DĚLNICKÉ OTÁZCE (25).

Odůvodnění této oprávněnosti. Stát má pečovati o obecné blaho (26). Má se starati o všechny vrstvy občanstva, tedy i o dělnictvo. O dělnictvo se musí starati zvláště pečlivě (27).

Hranice kompetence: musí šetřiti práv jednotlivců i rodin (28).

Obor kompetence: Má zajistiti nejen právní bezpečnost, nýbrž i jinak pečovati o statky duchovní a hmotné. Se zvláštní péčí má chrániti práva slabých a chudých (29).

NĚKTERÉ ZE SOCIÁLNÍCH ÚKOLŮ STÁTU.

Zabezpečení soukromého vlastnictví a některých jiných předpokladů zlepšení postavení dělníka (30). Odklizení příčin vedoucích ke stávkám (31). Ochrana náboženství a mravnosti. Ochrana nedělního a svátečního klidu (32). Ochrana před vykořisťováním. Pracovní doba a odpočinek. Přírozenoprávní předpoklad každé námezdné smlouvy (33).

Stát a spravedlivá mzda. Spravedlnosti mzdové se neučiní vždy zadost již tím, že se přesně dodrží dojednané podmínky. Spravedlivá mzda musí stačiti na výživu dělníka. Výši mzdy konkrétně a všeobecně stát ať neurčuje (34). — Mzda ať umožní dělníku úspory a získání soukromého majetku. Požehnané účinky rozšíření soukromého majetku mezi proletariátem. Daně ať nevyčerpávají soukromých majetků (35).

III. ÚLOHA SVĚPOMOC. ORGANISACÍ.

DŮLEŽITOST SVĚPOMOCNÝCH ORGANISACÍ (36).

JEJICH NUTNOST.

Mají základ v přirozené potřebě člověka (37). Stát tedy nesmí znemožňovati právo shromažďovací, nesledují-li sdružení cíle špatné nebo nebezpečné (38). Také sdružení náboženská — i vůči státu — mají přirozená práva (39).

KATOLICKÉ ORGANISACE DĚLNICKÉ.

Jejich důležitost (40). Záslužná práce těch, kdo v nich nebo o ně pracují (41). Náboženská práce mezi členstvem jejich nejvznešenějším úkolem (42). Jejich úkoly sociální. Výsledky práce katolických organisací dělnických: jsou důležitým činitelem ve státě v úsilí o obecné blaho (43.) -- získávají si také úctu jiných stavů — dobrý vliv na bloudící vrstvy dělnické (44).

